

PATVĒRUMA POLITIKA

ES patvēruma politikas mērķis ir piešķirt attiecīgu statusu jebkuram trešās valsts pilsonim, kurš pieprasa starptautisku aizsardzību kādā no dalībvalstīm, un nodrošināt neizraidīšanas principa ievērošanu. Šajā nolūkā Savienība cenšas izstrādāt kopēju Eiropas patvēruma sistēmu.

JURIDISKAIS PAMATS

- Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 67. panta 2. punkts un 78. un 80. pants;
- ES Pamattiesību hartas 18. pants.

MĒRĶI

ES mērķis ir izstrādāt kopēju patvēruma, alternatīvas aizsardzības un pagaidu aizsardzības politiku, lai piešķirtu atbilstošu statusu visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem nepieciešama starptautiska aizsardzība, un nodrošināt neizraidīšanas principa ievērošanu. Šai politikai jābūt saskaņā ar 1951. gada 28. jūlija Ženēvas konvenciju par bēgļa statusu un tās 1967. gada 31. janvāra Protokolu. Ne Līgumā, ne hartā nav sniegta definīcija terminiem “patvēruma” un “bēglis”, bet tie abi nepārprotami atsaucas uz Ženēvas konvenciju un tās protokolu.

SASNIEGUMI

A. Saistībā ar Amsterdamas līgumu un Nicas līgumu panāktais progress

Saskaņā ar 1993. gada Māstrihtas līgumu iepriekšējā starpvaldību sadarbība patvēruma jomā tika iekļauta ES iestāžu struktūrā. Padomei kā galvenajam dalībniekam vajadzēja savā darbībā piesaistīt Komisiju un informēt Parlamentu par tās patvēruma iniciatīvām. Arī Eiropas Savienības Tiesai (Tiesa) nebija piekritības attiecībā uz patvēruma jautājumiem.

Ar Amsterdamas līgumu ES institūcijām 1999. gadā tika piešķirtas jaunas pilnvaras izstrādāt tiesību aktus patvēruma jomā, izmantojot specifisku institucionālo mehānismu: piecu gadu pārejas periods ar kopējas iniciatīvas tiesībām starp Komisiju un dalībvalstīm un lēmumu vienprātīgi pieņem Padome pēc apspriešanās ar Parlamentu; tāpat Tiesa ieguva kompetenci attiecībā uz konkrētiem gadījumiem. Amsterdamas līgumā arī paredzēts, ka tad, kad šis pirmais piecu gadu posms ir beidzies, Padome var nolemt, ka tiek piemērota parastā koplēmuma procedūra, un turpmāk Padome savus lēmumus pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu. Šādu lēmumu

Padome pieņēma 2004. gada beigās, un koplēmuma procedūra (tagad to sauc par parasto likumdošanas procedūru) tiek piemērota kopš 2005. gada.

1999. gada oktobrī pieņemot Tamperes programmu, Eiropadome nolēma, ka kopīgas Eiropas patvēruma sistēmas ieviešanai būtu jānotiek divos posmos: kopīgu obligāto standartu pieņemšanai īstermiņā vajadzētu radīt vienotu procedūru un vienotu statusu personām, kam piešķirts patvērums visā Savienībā ilgtermiņā.

Tā rezultātā radās "pirmais posms" kopējā Eiropas patvēruma sistēmā (KEPS) no 1999. līdz 2004. gadam, ar kuru izveidoja kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikumu izskatīšanu (aizstājot starptautisko/starpvaldību 1990. gada Dublinas konvenciju), tostarp izveidojot Eiropas patvēruma meklētāju daktiloskopijas datubāzi (*Eurodac*) daktiloskopisko datu uzglabāšanai un salīdzināšanai. Tas arī nosaka kopējus obligātos standartus, kas dalībvalstīm jāievēro saistībā ar patvēruma meklētāju uzņemšanu, kvalificēšanos starptautiskajai aizsardzībai un piešķirtās aizsardzības raksturu un procedūras, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu. Papildu tiesību akti attiecās uz pagaidu aizsardzību masveida pieplūduma gadījumā.

2004. gada novembrī pieņemtajā Hāgas programmā tika paredzēts, ka otrā posma instrumenti un pasākumi ir jāpieņem līdz 2010. gada beigām, uzsverot ES apņēmību pārsniegt obligātos minimālos standartus un izstrādāt vienotu patvēruma procedūru, kurā ietvertas kopīgas garantijas un vienots statuss tām personām, kurām ir piešķirta aizsardzība. Ar 2008. gada Eiropas Imigrācijas un patvēruma paktu šis termiņš tika atlikts līdz 2012. gadam.

B. Lisabonas līgums

Ar Lisabonas līgumu, kas stājās spēkā 2009. gada decembrī, tika ieviestas izmaiņas, patvēruma jomā veicamos pasākumus pārveidojot no obligāto minimuma standartu noteikšanas par kopējas sistēmas izveidošanu, kas ietver vienotu statusu un vienotas procedūras.

Šai kopējai patvēruma sistēmai ir jāietver šādi elementi:

- vienots patvēruma statuss;
- vienots alternatīvas aizsardzības statuss;
- kopēja pagaidu aizsardzības sistēma;
- kopējas procedūras patvēruma vai alternatīvas aizsardzības statusa piešķiršanai vai atņemšanai;
- kritēriji un mehānismi, lai noteiktu, kura dalībvalsts ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu;
- standarti attiecībā uz uzņemšanas nosacījumiem;
- partnerība un sadarbība ar trešām valstīm.

Kopš Lisabonas līguma LESD 80. pants arī skaidri paredz solidaritātes principu un atbildības, tostarp jebkāda finanšu sloga, taisnīgu sadalījumu dalībvalstu starpā. ES patvēruma darbībām vajadzības gadījumā būtu jāsaturs atbilstīgi pasākumi, lai šis princips tiktu piemērots. Līgums arī būtiski mainīja lēmumu pieņemšanas procedūru

patvēruma jautājumos, ieviešot koplēmuma procedūru kā standarta procedūru. Turklāt tika ievērojami uzlabota tiesu iestāžu pārraudzība, ko veic ES Tiesa. Tagad prejudiciālus nolēmumus var lūgt ikviena dalībvalsts tiesa, nevis tikai dalībvalstu augstākās instances tiesas, kā tas bija iepriekš. Tas ļāva ES Tiesai paplašināt tiesu praksi patvēruma jomā.

Eiropadomes 2009. gada 10. decembrī pieņemtajā Stokholmas programmā 2010.–2014. gadam atkārtoti apstiprināts mērķis “izveidot kopēju aizsardzības un solidaritātes telpu, kuras pamatā būtu kopēja patvēruma piešķiršanas procedūra un vienots statuss personām, kam piešķirta starptautiska aizsardzība”. Tajā it īpaši uzsvēta nepieciešamība veicināt patiesu solidaritāti ar īpašam spiedienam pakļautām dalībvalstīm un tas, ka galvenā loma būtu jāuzņemas jaunajam Eiropas Patvēruma atbalsta birojam (EASO).

Lai gan Komisija jau 2008. un 2009. gadā iesniedza priekšlikumus par KEPS otro posmu, sarunas virzījās uz priekšu lēni. Tādējādi KEPS “otrais posms” tika pieņemts pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā, mainot uzsvaru no minimālajiem standartiem uz kopīgu patvēruma piešķiršanas procedūru, pamatojoties uz vienotu aizsardzības statusu.

C. Svarīgākie pašreizējie juridiskie instrumenti un notiekošie reformu centieni

Izņemot pārstrādāto [Kvalifikācijas direktīvu](#), kas stājās spēkā 2012. gada janvārī, pārējie pārstrādātie tiesību akti stājās spēkā tikai 2013. gada jūlijā ([Eurodac regula](#); [Dublinas III regula](#); [Uzņemšanas nosacījumu direktīva](#) un [Patvēruma procedūru direktīva](#)), kas nozīmēja, ka to novēlotā transponēšana 2015. gada jūlija vidū bija migrācijas krīzes kulminācijas laikā. Eiropadome 2014. gada jūnijā noteica turpmākajiem gadiem [stratēģiskās pamatnostādnes](#) likumdošanas un operatīvajai plānošanai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (LESD 68. pants), kuras balstās uz 2014. gada marta [Komisijas paziņojumu](#), kā arī pamatojas uz Stokholmas programmas panākto progresu. Šajās pamatnostādnēs ir uzsvērts, ka KEPS pilnīga transponēšana un efektīva īstenošana ir absolūta prioritāte.

Nemot vērā migrācijas spiedienu kopš 2014. gada, Komisija 2015. gada maijā nāca klajā ar [Eiropas programmu migrācijas jomā \(4.2.3.\)](#), kurā ir ierosināti vairāki pasākumi, lai risinātu šo spiedienu, tostarp karsto punktu pieeja, kas izveidota starp EASO, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (bijušo *Frontex*) un Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu), kas darbojas uz vietas ar priekšposteņa dalībvalstīm, lai ātri identificētu un reģistrētu ieceļojošos migrantus un noņemtu pirkstu nospiedumus. Karsto punktu pieejas mērķis ir arī palīdzēt īstenot ārkārtas pārceļšanas mehānismu 160 000 cilvēkiem, kuriem nepieciešama starptautiskā aizsardzība. Mehānismus ierosināja Komisija, lai palīdzētu Itālijai un Grieķijai, un Padome tos pieņēma [2015. gada 14. septembrī](#) un [22. septembrī](#), kad bija apspriedusies ar Parlamentu. Padomes lēmums vēlāk tika saglabāts tiesā ES Tiesas [spriedumā](#) 2017. gada 6. septembrī. Pārceļšana ir paredzēta kā mehānisms, lai praksē īstenotu solidaritātes principu un taisnīga atbildības sadalījuma principu, kas izklāstīts LESD 80. pantā. Tomēr pārceļšanas rādītāji [ir zemāki nekā paredzēts](#) un pārceļšanas tiek īstenotas lēni.

Eiropas programmā migrācijas jomā ir noteikti arī tālāki pasākumi ceļā uz KEPS reformu, ar kuriem iepazīstināja divos tiesību aktu projektu kopumos 2016. gada maijā un jūlijā un kurus pašlaik savstarpēji apspriež Parlaments un Padome. Ar kopumu, kas sastāv no likumdošanas iniciatīvām, ir paredzēts uzlabot, *inter alia*, KEPS, ierosinot tieši piemērojamas regulas, nevis direktīvas (izņemot attiecībā uz uzņemšanas nosacījumiem, kam vajadzētu palikt direktīvas veidā un kas joprojām vēl ir jāīsteno valstu tiesību aktos), un tas aptver:

- pasākumus, lai vienkāršotu, precizētu un saīsinātu [patvēruma procedūras](#), nodrošinātu vienotas garantijas patvēruma meklētājiem un nodrošinātu stingrākus noteikumus ļaunprātīgas izmantošanas apkarošanai, ieskaitot kopēju drošu izcelsmes valstu sarakstu, kas sākotnēji tika ierosināts kā [atsevišķs regulējums](#). Parlamenta Pilsonu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja (LIBE komiteja) 2018. gada 25. aprīlī pieņēma savu [ziņojumu](#), kurš kalpo par sarunu mandātu;
- to, kas var pretendēt uz starptautisko aizsardzību (sk. [Kvalifikācijas direktīvu](#)), lai panāktu lielāku konvergenci atzīšanas rādītājiem un aizsardzības veidiem, tostarp stingrākus noteikumus, sodot pieteikuma iesniedzēju sekundārās kustības, un obligātu statusa pārskatīšanu pat atzītiem bēgļiem; Parlamenta LIBE komiteja savu [ziņojumu](#) pieņēma 2017. gada 15. jūnijā. 2018. gada vidū Parlaments un Padome panāca provizorisku vienošanos, tomēr vienošanās neguva pietiekamu atbalstu no dalībvalstu puses^[1];
- [uzņemšanas apstākļus](#), kuru strīdīgākie jautājumi ir gaidīšanas periods, pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji gūst piekļuvi darba tirgum, un Komisijas represīvā pieeja, kas liedz pretendentiem pārvietoties uz tādu dalībvalsti, kuras kompetencē nav viņu patvēruma pieprasījuma izskatīšana. Parlamenta LIBE komiteja savu [ziņojumu](#) par priekšlikumu pieņēma 2017. gada 25. aprīlī. Plenārsēde 2018. gada 17. maijā ziņojumu apstiprināja par mandātu iestāžu sarunu sākšanai. Parlaments un Padome panāca provizorisku vienošanos 2018. gada vidū. Tomēr sarunas starp Parlamentu un Padomi vēl turpinās;
- [Dublinas regulas](#), kas paredz kritērijus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu (principā pirmā ieceļošanas valsts), reformu. Priekšlikumā ir saglabāti Dublinas sistēmā spēkā esošie kritēriji, tos papildinot ar korektīvu sadales mehānismu nesamērīga spiediena mazināšanai dalībvalstīm; tādējādi [Komisijas 2015. gada septembra priekšlikums](#) regulai par pastāvīgu krīzes laikā izmantojamu pārceļšanas mehānismu Dublinas sistēmā pašlaik ir apstājies Padomē. Līdzīgā kārtā iepriekšējais [priekšlikums grozīt Dublinas regulu](#) attiecībā uz noteikumiem par dalībvalsti, kas ir kompetenta izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus par nepavadītiem nepilngadīgajiem, kuriem nav radnieku dalībvalstu teritorijā, tika atsaukts un tā saturs iekļauts pašreizējā Dublinas III priekšlikumā. Parlamenta LIBE komiteja 2017. gada 19. oktobrī pieņēma savu [ziņojumu](#), kas plenārsēdē tika apstiprināts par mandātu iestāžu sarunu sākšanai;

---

[1]<https://www.consilium.europa.eu/media/37402/st15252-en18.pdf>

- pārskatīt [patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu datubāzi Eurodac](#), paplašinot tās jomu tā, lai tā aptvertu tādu trešo valstu valstspiederīgo datus, kuri nepieprasa starptautisko aizsardzību, bet ir konstatēts, ka viņi neatbilstīgi uzturas ES, ļautu tiesībaizsardzības iestādēm piekļūt datubāzei un paredzētu pirkstu nospiedumu noņemšanu bērniem no sešu gadu vecuma, lai atvieglotu izsekojamību un ģimenes atkalapvienošanu. Parlamenta LIBE komiteja saņēma plenārsēdē mandātu sarunu sākšanai, balstoties uz tās 2017. gada 30. maija [ziņojumu](#) par priekšlikumu. Sarunas ar Padomi sākās 2017. gada septembrī, un Parlaments un Padome panāca daļēju provizorisku vienošanos 2018. gada jūnijā;
- aģentūras EASO pārveidošanu no ES atbalsta aģentūras par pilntiesīgu [ES Patvēruma aģentūru \(EUAA\)](#), kuras uzdevums būtu atvieglot KEPS darbību, nodrošinot konverģenci patvēruma pieteikumu izvērtēšanā visā ES un veicot uzraudzību pār Savienības tiesību aktu operatīvo un tehnisko piemērošanu, tostarp palīdzot dalībvalstīm valstu ekspertu apmācīšanās. Parlaments 2016. gada 8. decembrī pieņēma savu [ziņojumu](#) par priekšlikumu, un 2017. gada jūnija vidū tika rasta plaša provizoriska vienošanās ar Padomi. Komisija 2018. gada septembrī nāca klajā ar [grozītu priekšlikumu](#) EUAA pastiprināšanai, atvēlot vairāk personāla, rīku un finanšu līdzekļu, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis var paļauties uz ES operatīvo atbalstu pilnā apjomā jebkurā laikā;
- [Savienības pārmitināšanas sistēmu](#), kas paredzētu kopīgus ES noteikumus par trešo valstu pilsoņu uzņemšanu, ieskaitot finansiālo atbalstu dalībvalstu pārmitināšanas pasākumiem, tādējādi papildinot pašreizējās *ad hoc* daudzpusējās un valstu mēroga pārmitināšanas programmas. Parlamenta LIBE komiteja 2017. gada 12. oktobrī pieņēma savu [ziņojumu](#) par priekšlikumu un saņēma mandātu iestāžu sarunu sākšanai.

Joprojām ir spēkā [2001. gada direktīva par obligātajiem standartiem, sniedzot pagaidu aizsardzību](#) gadījumos, kad ir plašs pārvietoto personu pieplūdums, bet līdz šim tā nekad vēl nav tikusi piemērota, pat ne migrācijas krīzes kulminācijas laikā, visticamāk, tās noteikumu aptuveno formulējumu dēļ un sakarā ar dalībvalstu vidū pastāvošo spriedzi Padomē attiecībā uz sloga sadali.

D. Ārējā dimensija

Komisijas 2011. gadā pieņemtā [Vispārējā pieeja migrācijai un mobilitātei](#) (VPMM) ir galvenais ES ārējās migrācijas un patvēruma politikas satvars. Tā nosaka, kā ES risina politikas dialogus un īsteno sadarbību ar valstīm, kas nav Savienības dalībvalstis, ievērojot skaidri noteiktas prioritātes. Tā pamatojas uz ES vispārējām ārējām darbībām, tostarp attīstības sadarbību. Tās galvenie mērķi ir labāk organizēt legālo migrāciju, novērst un apkarot nelegālo migrāciju, maksimāli palielināt migrācijas un mobilitātes pozitīvo ietekmi uz attīstību un veicināt starptautisko aizsardzību.

Eiropas Padome un Turcija 2016. gada martā panāca vienošanos, kuras mērķis ir mazināt neatbilstīgo migrantu plūsmu caur Turciju uz Eiropu. Saskaņā ar [ES un Turcijas paziņojumu](#) visi jaunpienākušie neatbilstīgie migranti un patvēruma meklētāji, kuri no Turcijas ierodas Grieķijas salās un kuru patvēruma pieteikumi ir atzīti par nepieņemamiem, būtu jāspēj atpakaļ uz Turciju. Turklāt par katru sīrieti, kurš tiks atgriezts atpakaļ uz Turciju, kāds cits sīrietis būtu jāpārmitina Eiropas

Savienībā – apmaiņā pret vīzu režīma liberalizāciju Turcijas pilsoņiem un maksājumu 6 miljardu EUR apmērā saskaņā ar Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā, līdz 2018. gada beigām. Saskaņā ar Komisijas 2018. gada maijā sagatavoto [progresu ziņojumu par Eiropas programmas migrācijas jomā īstenošanu](#) paziņojumam joprojām ir nozīmīga loma, nodrošinot Vidusjūras austrumdaļas migrācijas problēmu efektīvu risināšanu. Tomēr ziņojumā ir uzsvērts, ka joprojām ir vērojami trūkumi: jo īpaši patvēruma pieprasījumu izskatīšanas lēnā gaita Grieķijā turpina aizkavēt atgriešanu uz Turciju.

Pasaules mērogā 2016. gada septembrī Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja vienprātīgi pieņēma [Ņujorkas deklarāciju par bēgļiem un migrantiem](#), nozīmīgu politisko deklarāciju, kas ir vērsta uz to, lai uzlabotu veidu, kādā starptautiskā sabiedrība reaģē uz bēgļu un migrantu masveida kustību, kā arī ieilgušām bēgļu situācijām. Tā rezultātā 2018. gadā jātiek pieņemti divi globāli pakti – attiecībā uz bēgļiem un citiem migrantiem. Ņujorkas deklarācijā ir izklāstīts visaptverošs satvars reaģēšanai bēgļu jautājumā (*CRRF*), kas paredz konkrētas darbības, kuras vajadzīgas, lai samazinātu spiedienu uz uzņēmējvalstīm, veicinātu bēgļu patstāvību, paplašinātu piekļuvi trešo valstu risinājumiem un atbalstītu tādus apstākļus izcelsmes valstīs, lai bēgļi varētu atgriezties drošībā un cilvēka cieņai atbilstīgos apstākļos. Augstais komisārs bēgļu jautājumos, turpinot pasākumus, kas aizsākti 2016. gadā pieņemtajā Ņujorkas deklarācijā, savā ikgadējā ziņojumā Ģenerālajai asamblejai 2018. gadā ierosinās “globālo paktu par bēgļiem”.

Savā 2018. gada aprīļa plenārsēdē [Parlaments nolēma, ka ES un tās dalībvalstīm ir jāuzņemas vadoša loma](#) patlaban notiekošajās sarunās pasaules mērogā, lai vienotos par abiem paktiem, īpaši ņemot vērā ASV lēmumu izstāties no sarunām.

E. Finansējums patvēruma politikai

ES budžetā galvenais finansēšanas instruments patvēruma jomā ir Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds (*AMIF*). Piešķirums *AMIF* 2014.–2020. gadam tika palielināts no 3,31 miljarda EUR līdz 6,6 miljardiem EUR. Nākamajam ilgtermiņa ES budžetam laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam Komisija ierosina atkal palielināt finansējumu saskaņā ar jauno Patvēruma un migrācijas fondu (*AMF*) par 51 % līdz 10,4 miljardiem EUR, tostarp, lai stiprinātu un attīstītu visus KEPS aspektus, tostarp tās ārējo dimensiju. No citiem ES finansēšanas instrumentiem, piemēram, no Eiropas Sociālā fonda (*ESF*) ([2.3.2.](#)), Eiropas atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (*FEAD*) ([2.3.9.](#)) un Eiropas Reģionālās attīstības fonda (*ERAF*) ([3.1.2.](#)), arī piešķir līdzekļus, galvenokārt, lai atbalstītu bēgļu un migrantu integrāciju, kaut arī tiem piešķirto līdzekļu daļa nav uzskaitīta atsevišķi budžeta pozīcijās un tādējādi nav skaidra.

Tāpat arī sākotnējais 2014.–2020. gada piešķirums *EASO* (turpmākajai ES Patvēruma aģentūrai (*EUAA*)) ir palielinājies no 109 miljoniem EUR līdz 456 miljoniem EUR. Lai turpmāk varētu sniegt pilnu operatīvo atbalstu attiecībā uz patvēruma procedūrām, Komisija ierosināja budžetu 1,25 miljardus EUR laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam.

Ārpus daudzgadu finanšu shēmas (*DFS*), bet ES budžeta ietvaros pastāv ieguldījumu fondi ārējiem pasākumiem, piemēram, ES Ārkārtas trasta fonds Āfrikai (1,8 miljardi EUR), lai palīdzētu Āfrikas valstīm migrācijas pārvaldībā un robežkontrolē, ES Reģionālais trasta fonds (500 miljoni EUR), kas izveidots, reaģējot uz krīzi

Sīrijā, un Bēgļu atbalsta mehānisms Turcijā (3 miljardi EUR 2016.–2017. gadam un 3 miljardi EUR 2018.–2019. gadam).

Visbeidzot, ārpus ES budžeta Eiropas Attīstības fonds (EAF) (30,5 miljardi EUR, no kuriem ieguldījums 2,2 miljardu EUR apmērā bija ES Ārkārtas trasta fondā Āfrikai) ir vērsts uz nabadzības izskaušanu un ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam izpildīšanu, bet pēdējos gados to arvien vairāk izmanto finansēšanai, lai reaģētu uz migrācijas jautājumiem.

EIROPAS PARLAMENTA LOMA

Eiropas Parlaments vienmēr ir stingri atbalstījis kopēju Eiropas patvēruma sistēmu saskaņā ar Savienības juridiskajām saistībām. Parlaments ir arī aicinājis samazināt nelegālo migrāciju un aizsargāt neaizsargātas grupas.

Parlaments [2016. gada 12. aprīļa rezolūcijā](#) par situāciju Vidusjūras reģionā un nepieciešamību pēc holistiskas ES pieejas migrācijai sniedz vispārēju priekšstatu par Eiropas Parlamenta paustajām galvenajām pamatnostādnēm un bažām patvēruma jomā.

Eiropas Parlaments pieprasa uzticamas un taisnīgas procedūras, kas tiktu efektīvi īstenotas un pamatotos uz neizraidīšanas principu. Tas ir uzsvēris, ka nedrīkst pieļaut nekādu aizsardzības līmeņa un uzņemšanas kvalitātes pazemināšanos un ka ir jānodrošina taisnīgāka tā sloga sadale, kuru nākas uzņemties dalībvalstīm, kas atrodas pie ES ārējās robežas. Eiropas Parlaments aicina dalībvalstis izmantot pastāvošās iespējas nodrošināt humanitārās vīzas un uzskata, ka personām, kas lūdz starptautisko aizsardzību, vajadzētu būt iespējai jebkurā konsulātā vai vēstniecībā pieteikties Eiropas humanitārajai vīzai, tāpēc aicina grozīt Savienības Vīzu kodeksu.

Parlaments uzskata, ka ir nepieciešami papildu pasākumi, lai nodrošinātu, ka kopējā Eiropas patvēruma sistēma kļūst par patiesi vienotu sistēmu: nepieciešams tās īstenošanas visaptverošs novērtējums. Parlaments norādīja, ka ir svarīgi, lai dalībvalstis savstarpēji atzītu ne tikai negatīvus, bet arī pozitīvus lēmumus attiecībā uz patvēruma piešķiršanu.

Eiropas Parlaments ir uzsvēris, ka aizturēšanai vajadzētu būt atļautai tikai ļoti skaidri noteiktos ārkārtas apstākļos un ka būtu jāparedz tiesības šādu lēmumu pārsūdzēt tiesā. Tas atbalstīja Eiropas Patvēruma atbalsta biroja izveidi.

Attiecībā uz sadarbību ar trešām valstīm Parlaments saskaņā ar [Vispārējo pieeju migrācijai un mobilitātei](#) aicināja pastiprināt spēju veidošanas centienus un pārmitināšanas darbības, kas būtu jāveic sadarbībā ar trešām valstīm, kuras uzņemušas lielu skaitu bēgļu. Parlaments pauda viedokli, ka sadarbībā ar trešām valstīm galvenā uzmanība ir jāpievērš to pamatcēloņu novēršanai, kas izraisa neatbilstīgas migrācijas plūsmas uz Eiropu.

Parlaments var arī celt ES Tiesā prasību atcelt tiesību aktu. Šis instruments tika veiksmīgi izmantots (sk. [ES Tiesas 2008. gada 6. maija spriedumu](#)) ar nolūku panākt, ka tiek atcelti noteikumi par kārtību, kādā apstiprina Direktīvā 2005/85/EK paredzēto trešo valstu kopējo sarakstu, kuras tiek uzskatītas par drošām izcelsmes valstīm un drošām Eiropas trešajām valstīm.

Vairāk informācijas par šo jautājumu:

- [Migrācija Eiropā](#)
- [Migrācijas krīze Eiropā](#)
- [ES imigrācijas politika](#)

Ina Sokolska
05/2019

